

Afghanistan weer vrijplaats voor terroristen?

Trouw 9 juni 2006

Volgende week vergadert de Tweede Kamer nogmaals over de uitzending van Nederlandse militairen naar Uruzgan. Minister Alexander Pechtold gaf deze week reeds een schot voor de boeg door te stellen dat de veranderde veiligheidssituatie in de Afghaanse provincie aanleiding geeft de discussie over de uitzending te heropenen.

Kunnen de doelstellingen van de missie door het oplaaiende geweld inderdaad niet meer worden gehaald? Of staan sommige Nederlandse politici niet achter hun eerder genomen besluit en wordt elke verandering in de veiligheidssituatie aangegrepen om de hele missie ter discussie te stellen?

Ik denk dat het een combinatie van beide is. Allereerst de doelstelling van de missie. Op 22 december 2005 schrijven de ministers Ben Bot en Henk Kamp aan de Kamer dat het doel van de Isaf-operatie is „de Afghaanse autoriteiten zodanig te versterken dat die op termijn zelfstandig in staat zullen zijn de veiligheid en de stabiliteit in het eigen land te garanderen”. De uitbreiding van de stabilisatiemacht naar de zuidelijke provincies maakt deel uit van het streven „om op termijn de Navo in heel Afghanistan op te laten treden en zo de wederopbouw van het land mogelijk te maken”. Daarvoor is het „van cruciaal belang dat de militairen zich niet beperken tot het enkel bevorderen van veiligheid en stabiliteit. Ze zullen zich ook bezighouden met het scheppen van de voorwaarden voor bestuurlijke en economische wederopbouw”. Uit deze formulering blijkt dat het bevorderen van veiligheid en stabiliteit prioriteit nummer een is. Wederopbouwprojecten kunnen daarbij helpen. Want daarmee kan de steun van de bevolking worden verworven, waardoor hun steun aan Taliban en Al-Kaida vermindert. De doelstellingen van Operatie Enduring Freedom, de door Amerika geleide gevechtsmissie, en de stabilisatiemissie Isaf zijn in wezen dus niet verschillend. De manier waarop de doelstellingen worden gehaald, wel. Bij Enduring Freedom lag de nadruk op militaire actie tegen Taliban en Al-Kaida; bij Isaf op het winnen van de steun van de bevolking zodat er makkelijker tegen op kan worden getreden.

Dat de missie moeilijk zou worden was wel duidelijk. Het nieuwe vechtseizoen na afloop van de winter, de komst van de Navo naar het zuiden, de papaverbestrijding die mensen van hun inkomsten berooft en de hergroepering en professionalisering van de Taliban hebben de afgelopen maanden geleid tot een verheviging van de strijd. Doordat die door de Amerikanen keihard is beantwoord, is een nieuwe geweldsspiraal ontstaan. Dat was allemaal te voorzien. De Nederlandse discussie gaat over het feit dat veel politici een eigen interpretatie van de doelstellingen van de missie gaven. In de hoop zoveel mogelijk politieke en publieke steun te krijgen werd de nadruk niet gelegd op veiligheid en stabiliteit, maar op het humanitaire aspect. Dat bleek bijvoorbeeld uit de drie, breed gedragen voorwaarden van de PvdA'er Bert Koenders: het kabinet moet unaniem achter de missie staan, wederopbouw moet mogelijk zijn, en er mag geen vermenging zijn met de vechtmmissie Enduring Freedom. Kortom, een vredesoperatie. De nadruk op wederopbouw maakt de uitzending echter kwetsbaar. Want als wederopbouw onmogelijk is, is de missie overbodig. Hierdoor heeft een groot deel van de Kamer zich in een lastige positie gemanoeuvreerd.

Het zou mij niet verbazen wanneer Pechtolds opmerkingen een aantal kamerleden aan het twijfelen brengt of oude tegenstanders van nieuwe munitie voorziet. Maar twijfelaars moeten eerst terug naar de feitelijke doelstelling: het brengen van veiligheid en stabiliteit. Vervolgens moeten zij zich de vraag stellen of zij door het ter discussie stellen van de missie aanvaarden dat Taliban en Al-Kaida Uruzgan wederom als vrijplaats gaan gebruiken, er trainingskampen stichten en de opbrengsten van de papaverteelt ter financiering van terroristische activiteiten gebruiken.

Rob de Wijk